

УЧИТЕЉСКИ ФАКУЛТЕТ
УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ

POSTIGNUĆE ČETVRTAKA U OBLASTI GEOMETRIJE I GEOMETRIJSKOG MERENJA IZ PERSPEKTIVE ISTRAŽIVANJA TIMSS 2019

*Nada Ševa, Institut za pedagoška istraživanja,
Jasmina Milinković, Učiteljski fakultet Univerziteta u Beogradu*

Geometrija je osnova svih slika

Geometrijsko mišljenje =

vizuelizacija

kritičko mišljenje

intuitivno mišljenje

problemsko mišljenje

razvijanje hipoteza

perspektiva

deduktivno mišljenje

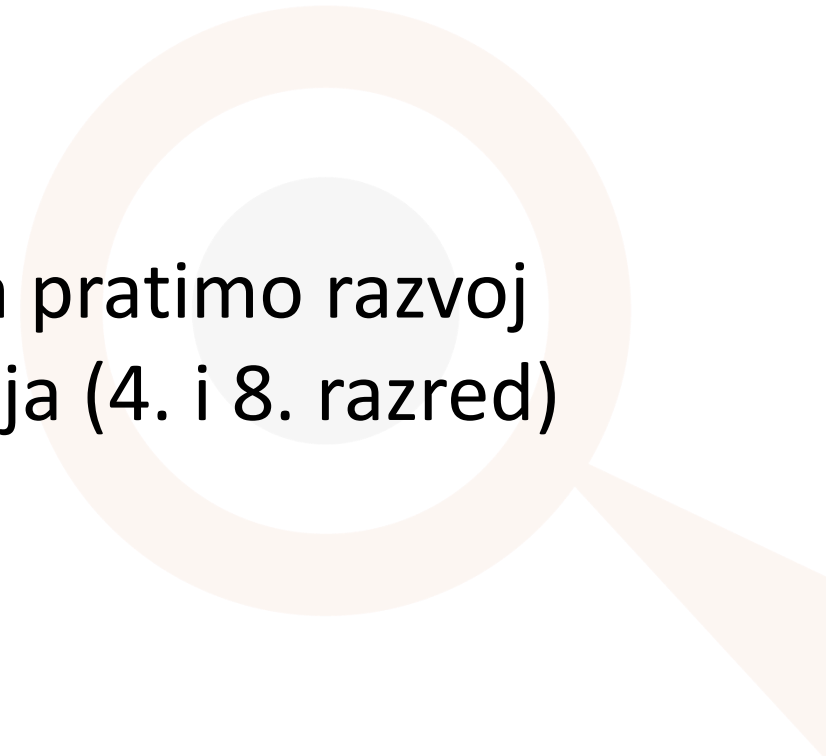
logičko mišljenje

izvođenje dokaza

Učenička postignuća iz oblasti geometrije i merenja
slabija nego u drugim oblastima matematike

- Pijažeoova teorija o mentalnoj reprezentaciji prostora
- Van Hielov petofazni model razvoja geometrijskog mišljenja
- Fišbejnova teorija o razumevanju geometrijskih entiteta (pojmovno i slikovno)

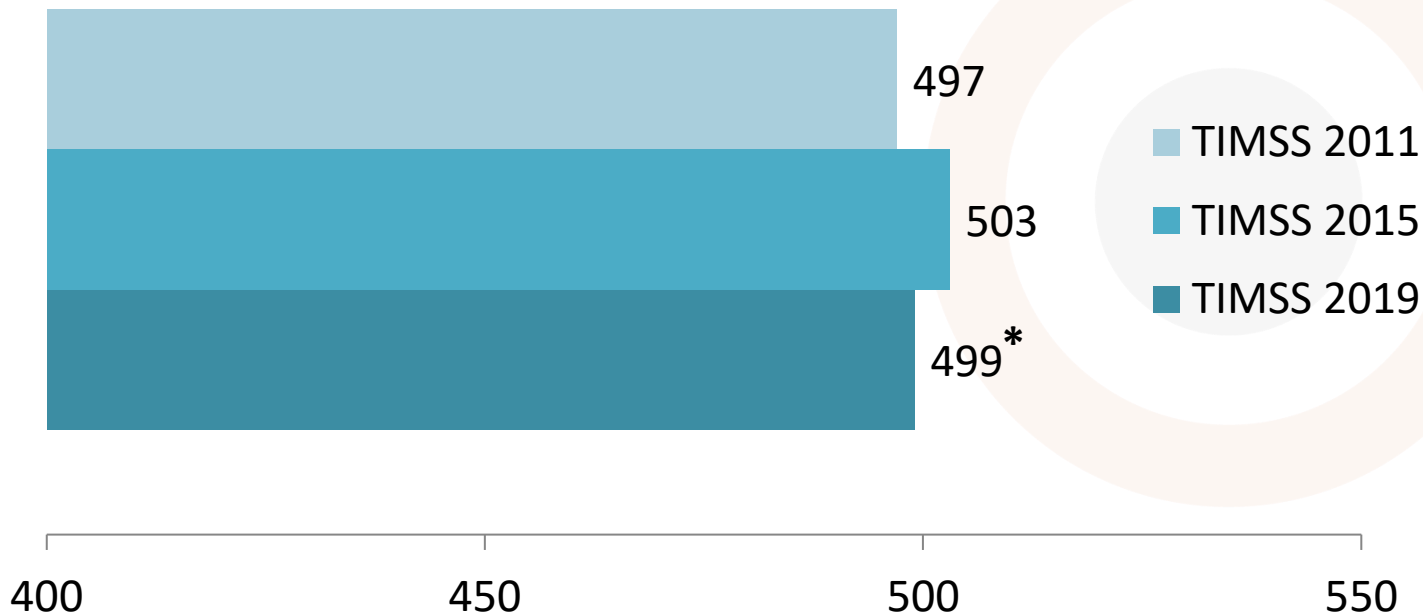
- Fokusiranje na proceduralna znanja
- Zanemarivanje razvoja prostornog rezonovanja

A large, faint, light-orange magnifying glass graphic is positioned on the right side of the slide, with its lens centered over the text.

TIMSS omogućava da pratimo razvoj
geometrijskog mišljenja (4. i 8. razred)

- Oblast Merenje i geometrija
- **Geometrija i geometrijsko merenje (TIMSS 2019):**
  - a) Osnovne odlike prostih geometrijskih oblika (6 zadataka)
  - b) Rešavanje problema o dužini, uključujući merenje i procene (10 zadataka)
  - b) Određivanje i procenjivanje površine, obima i zapremine (5 zadataka)
  - d) Paralelne i upravne linije (6 zadataka)
  - e) Poređenje i crtanje uglova (5 zadataka)
  - f) Trodimenzionalni oblici, uključujući vezu sa njihovim dvodimenzionalnim reprezentacijama (10 zadataka).

Мерење и геометрија кроз циклусе

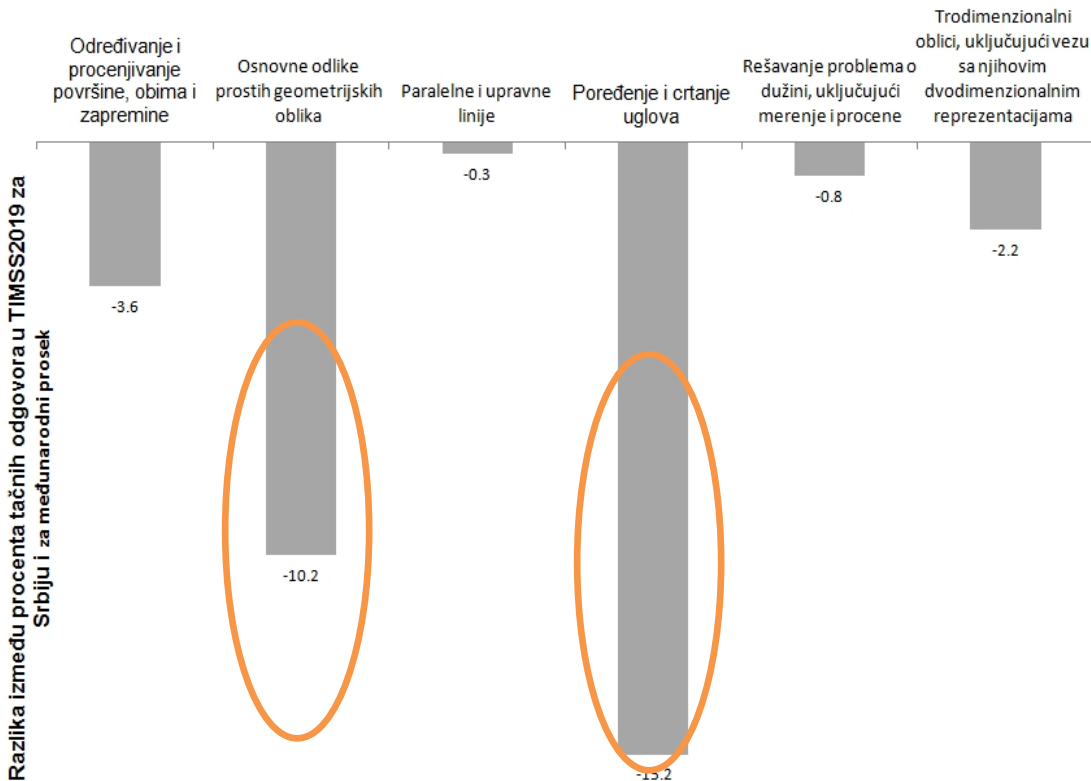
- **Pitanje 1:** Kolika je razlika u procentu tačnih odgovora kod učenika iz Srbije i međunarodnog proseka u TIMSS 2019 ciklusu?
- **Pitanje 2:** Koje su tipične greške kod učenika četvrtog razreda osnovne škole u oblasti geometrije i geometrijskog merenja u okviru TIMSS 2019 ciklusa koje doprinose ovoj razlici?

PITANJE 1

TIMSS 2019: Srbija vs. međunarodni prosek

$AS_{Srbija} = 39,3\%$ (SD=15,22)

$AS_{Međ.prosek} = 44,2\%$ (SD=15)

PITANJE 2

Poređenje i crtanje uglova

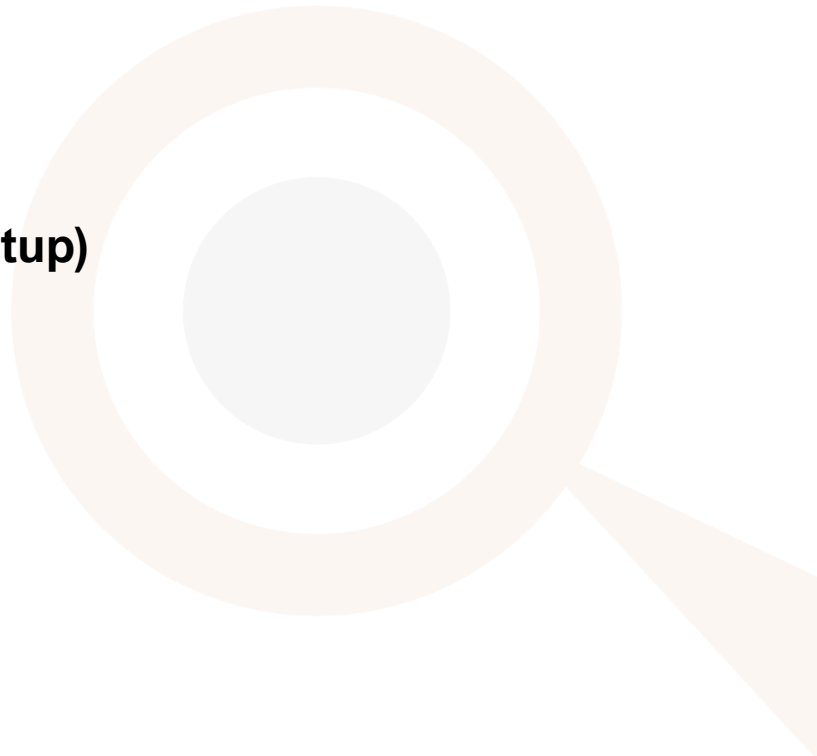
Prosek za Srbiju 31,04%,

Međunarodni prosek 46,26%

Upoređivanje uglova po veličini (oštar, prav, tup)

Prosek za Srbiju 33,83%

Međunarodni prosek 53,3%

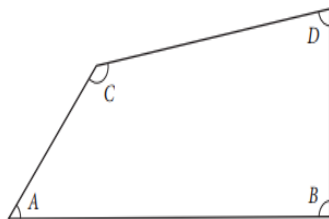

PITANJE 2

Poređenje i crtanje uglova

A, B, C и D су углови у овој фигури.

Која два угла су мања од правог угла?

Одговор: _____ и _____

10 Tačni odgovori

A i D

Netačni odgovori

70 Samo A tačno

71 Samo D tačno

79 Svi ostali netačni odgovori (uključujući prekriveni, obrisani, žvrljotine, nečitki odgovori, ili odgovori koji nisu u skladu sa zadatkom)

99 Bez odgovora

Srbija = 19,1%

MP=44,8%

Šifra 70 = 31,2%

Šifra 71 = 7,4%

PITANJE 2

Poređenje i crtanje uglova

Prosek za Srbiju 31,04%,

Međunarodni prosek 46,26%

Upoređivanje uglova po veličini (oštar, prav, tup)

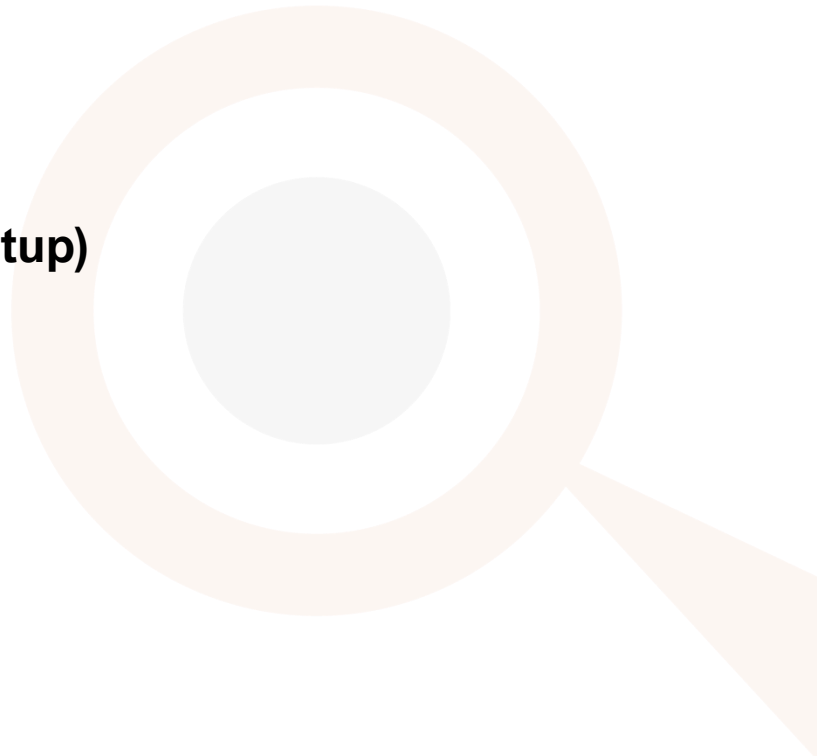
Prosek za Srbiju 33,83%

Međunarodni prosek 53,3%

Crtanje uglova

Prosek za Srbiju 26,85%

Međunarodni prosek 35,7%

PITANJE 2

Osnovne odlike prostih geometrijskih oblika

Prosek za Srbiju 33,98%

Međunarodni prosek 43,18%

**Prepoznavanje,
klasifikovanje i
poređenje geometrijskih
figura i tela**

Prosek za Srbiju 24,8%

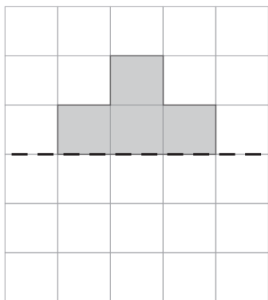
Međunarodni prosek 38,36%

**Korišćenje elementarnih
svojstva geometrijskih oblika
i figura, uključujući osnu
simetriju i rotaciju za crtanje
oblika i figura**

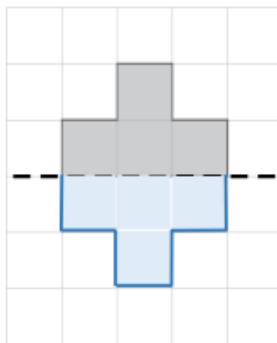
Prosek za Srbiju 43,17%

Međunarodni prosek 56,93%

Заврши ову фигуру тако да испрекидана линија буде оса симетрије.

10 Tačan odgovor

79 Netačni odgovori
Svi ostali netačni
odgovori (uključujući
prekriženi, obrisani,
žvrljotine, nečitki
odgovori, ili
odgovori koji nisu u
skladu sa zadatkom)
99 Bez odgovora

Srbija =58,3%

MP=77,1%

Šifra 99
12,5%

Implikacije i preporuke

- Diversifikovati zadatke kroz nestandardne formulacije, prikaz problema u realnoj situaciji, korišćenje atipičnih geometrijskih oblika.
- Kreirati prilike u kojima bi učenici slobodnom rukom skicirali geometrijske oblike (uz pomoć kvadratne mreže ili bez)
- Pojmovno razumevanje obima proširiti na proizvoljne zatvorene figure u ravni (trapez, šestougao, itd.).
- Posmatranje strategija učenika za rešavanje problema merenja je pedagoški korisno.
- Upotreba IKTa, npr. GeoGebre značajno utiče ne samo na postignuće, nego i na motivisanost učenika prema učenju geometrije i matematike uopšte

- Ne zaustavljati se na memorisanju lista definicija i formula koji se vezuju za geometrijske oblike i njihovo merenje...
- Potrebne nove strategije podučavanja koje će pomoći da učenici razviju geometrijske pojmove i način rezonovanja na njima smislen način (Battista, 2001).